gemeente Rheden

Memo raadsbehandeling strategische agenda Samenleving

voor
de leden gemeenteraad

bijlage(n)
1

Beste leden van de gemeenteraad,

Op 9 september heeft de beeldvormende raadsvergadering over het onderwerp" Strategische agenda Samen Leven in Rheden 2025-2028" plaatsgevonden. Naar aanleiding van deze bijeenkomst is er een toezegging gedaan over verduidelijking van de strategische agenda op enkele specifieke onderwerpen. In deze memo treft u puntsgewijs toelichting aan op deze onderwerpen en ook meer duiding van de context waarin de strategische agenda is vormgegeven en na besluitvorming door uw raad leidend is voor de uitvoering door het College.

Waar staan we nu?

Zoals gesteld in het raadsvoorstel is de strategische agenda een instrument tussen koersdocument en uitvoeringsplannen, waarmee de gemeenteraad de voortgang van de strategische koers kan monitoren. Per hoofdopgave zijn strategische acties benoemd die bijdragen aan de te behalen doelen. De ambities uit het koersdocument zijn en blijven uitgangspunt. De strategische acties dragen bij aan het behalen van de ambities. De uitvoering van de strategische agenda begint niet op nul. Het zou zonde zijn als wij bestaande uitvoeringsplannen en processen niet zouden benutten. Wij maken gebruik van bestaande uitvoering en brengen met strategische acties focus aan.

Voorbeelden van bestaande uitvoering zijn:
- Aanvraagprocedures en inkomensondersteunende maatregelen vereenvoudigen;
- Het versterken van vroegsignalering bij schuldhulpverlening;
- Het versterken van samenhang tussen algemeen toegankelijke voorzieningen en maatwerkvoorzieningen (Incluzio);
- Het investeren in inwoners met psychische kwetsbaarheid in wijken met een lage veerkracht (zorgverbinder);
- Het verstevigen van de pedagogische basis;
- Kansrijk opgroeien in de wijk en het ontwikkelen van integrale ondersteuning in en om de huisartsenpraktijk.

We monitoren de uitvoering, om te kijken of het in de koers past, of verdere aanscherping nodig is of dat anders organiseren nodig is. Voorbeelden daarvan zijn de evaluatie van de welzijnsopdracht en evaluatie van de opdracht jeugdlumpsum. Deze zijn ook van invloed op de inrichting van "sterke lokale teams". Beide opdrachten lopen eind 2026 af, waardoor we het momentum ook goed kunnen benutten. In onze planning is daarom opgenomen dat we inventariseren en inzicht krijgen in datgene dat goed gaat en waar verbetering/ontwikkeling wenselijk is. Hiermee creëren we steeds een startpunt voor herijking van bestaande plannen en inzet van nieuwe plannen. Op deze manier verbinden wij de uitvoering aan de strategische agenda.

De meerjarenbegroting van gemeente Rheden is het financiële kader waarin deze strategische agenda wordt uitgevoerd. In de meerjarenbegroting zijn door de raad vastgestelde ombuigingen opgenomen in de diverse begrotingsprogramma's. Deze ombuigingen zijn in gang gezet.

Onderwerpen ter verduidelijking

1. Welke aanbevelingen uit het onderzoek van Berenschot en de Adviesraad sociaal domein komen waar in de strategische agenda terug?
2. De betekenis van de maatregelen die zijn opgesomd in de tabellen uit de strategische agenda.
3. Meer uitleg over de prioritering in de tijd en op basis waarvan de prioritering is gemaakt.
4. Waar zijn de vijf punten uit het amendement, waaraan een strategisch plan moet voldoen terug te vinden?

Ad 1

- Aanbevelingen Adviesraad Sociaal Domein

Bij de strategische acties hebben we met nummering specifiek aangevuld welke aanbevelingen in welke strategische acties terugkomen. Het betreft onderstaande aanbevelingen:

1. Zorg dat de discussies niet gaan over wat de gemeente niet meer kan, maar juist hoe je het anders kunt doen;
2. Ga niet tornen aan de sociale basis maar versterk deze, indien mogelijk. Houdt oog voor de meest kwetsbare doelgroepen;
3. Zet ongelijk beleid in om tot gelijke uitkomsten te komen;
4. Geef met gezond verstand vorm en inhoud aan gezond vertrouwen;
5. Geef ruimte aan inwoners, vrijwilligersorganisaties en mantelzorgers en ondernemers zodat we het samen echt anders kunnen doen;
6. Richt de gemeentelijke organisatie zo in zodat deze recht doet aan de visie die beschreven staat;
7. Houdt er in de monitoring en bij de uitvraag van de klanttevredenheid rekening mee dat je lang niet alle doelen bereikt/

- Aanbevelingen rapport Berenschot

Daar waar de strategische acties een grote mate van samenhang kennen met ombuigingen & besparingen, is dit aangegeven. Het rapport van Berenschot (2024) gaat naast inhoudelijke ombuigingsmogelijkheden ook in op een effectievere organisatie van de interne en externe uitvoering, het verbeteren van de samenhang tussen bovenregionale, regionale en lokale ondersteuning en meer sturing op instroom, doorstroom en uitstroom. Het rapport is gebruikt om tot de besloten ombuigingsvoorstellen te komen. Bij de strategische acties hebben we met nummering specifiek aangevuld welke aanbevelingen en maatregelen in welke strategische acties terugkomen. Het betreft onderstaande aanbevelingen en maatregelen:

1. Capaciteit vrijmaken voor casemanagement;
2. Herbeoordeling/indicatie van 60 complexe cliënten;
3. Alternatief hulpaanbod voor tien complexe gezinnen/situaties (doorbraakmethode);
4. Passende toewijzing naar (waar mogelijk) lichtere vormen van ondersteuning (jeugdzorg);
5. Voorkomen en verkorten van residentiele zorg (zie RIB jeugdzorg).

De hierboven genoemde aanvullingen en koppeling met strategische acties treft u aan in de bijlage.

Ad 2

Wij gaan ervan uit dat u met maatregelen doelt op de strategische acties. De strategische acties geven focus aan plannen die we opstellen, uitvoeren en monitoren. Wij pakken de strategische acties in samenhang op. Het zijn puzzelstukken die met elkaar bijdragen aan het realiseren van ambities uit het koersdocument. Een strategische actie vallend onder het ene thema versterkt ook strategische acties van een ander thema. Zo draagt bijvoorbeeld het inzicht uit de evaluaties van de welzijnsopdracht en de jeugdlumpsum opdracht (Sterke lokale teams) bij aan het versterken van samenhang tussen preventieve, algemeen toegankelijke en maatwerkvoorzieningen en deze aansluiten op lichte en eenvoudige ondersteuningsvragen (Versterken sociale basis). Met de agenda hebben we in beeld gebracht welke strategische acties opgepakt worden en waarop onze focus de komende drie jaar ligt.

Het kader waarbinnen we de strategische agenda tot uitvoering brengen is de meerjarenbegroting van de gemeente Rheden. Wij relateren de strategische agenda dus niet alleen financieel aan de meerjarenbegroting, maar leggen ook inhoudelijk de relatie tussen thema's en doelen uit de meerjarenbegroting en ambities, doelstellingen en strategische acties voortkomend uit onze koers. De doelstellingen én middelen uit de meerjarenbegroting blijven dus overeind bij de uitvoering van de strategische agenda. Als voorbeeld om dit te illustreren hebben we dat onderstaand uitgewerkt voor "bestaanszekerheid".

Meerjarenbegroting		**Koers/Strategische agenda**
Thema Bestaanszekerheid		**Ambitie** Vergroten van bestaanszekerheid
		Ambitie uitgewerkt in doelstelling Inwoners in staat stellen om zelfstandig en waardig te leven, met voldoende inkomen en ontwikkelkansen
Doelstellingen • Alle inwoners beschikken over de basisvaardigheden zoals lezen, schrijven en digitale vaardigheden • Wij voorkomen schulden bij jeugdigen en inwoners met een laag inkomen • Inwoners met een laag inkomen maken optimaal gebruik van inkomensregelingen • Alle inwoners met een bijstandsuitkering doen mee naar vermogen	⟷	**Strategisch acties** • Inzet van inkomensondersteunende regelingen voor gezinnen optimaliseren en aanvraagprocedures verder vereenvoudigen • Inzetten op participatie "naar vermogen", met nadruk op meedoen via vrijwilligerswerk en dagactiviteiten • Wijkgericht vergroten van kansengelijkheid en talentontwikkeling, o.a. door basisvaardigheden te versterken en te starten met Rijke Schooldag (laaggeletterdheid) • Versterken vroegsignalering, financiële hulpverlening en collectief aanbod, waarmee we inwoners ondersteunen om elkaar te helpen

Ad 3
Bij het opstellen van het Koersdocument gaan we uit van bestaande uitvoering op basis waarvan we ambities hebben geformuleerd. In de prioritering van de acties houden we rekening met bestaande en goedlopende uitvoering die we hergebruiken omdat het passend is in de koers. We houden in de prioritering ook rekening met aflopende overeenkomsten en geplande evaluaties. De strategische acties brengen focus aan in nieuw af te sluiten overeenkomsten en we gebruiken het momentum ook om ambities uit onze koers in te brengen en verbeter- of veranderingen die we wensen door te voeren.

Ad 4
Ambities uit het koersdocument zijn uitgewerkt in doelen en strategische acties. Rapporteren over de voortgang en als nodig is het bijstellen of herzien van uitvoeringsplannen is onderdeel van onze insteek om binnen de organisatie cyclisch te werken. Monitoring op de voortgang van de strategische agenda bedden wij hoofdzakelijk in de reguliere planning & controlcyclus in, zodat verantwoorden van en bijsturen op de strategische agenda ook onderdeel wordt van deze cyclus. Ook via de raadsbrief sociaal domein rapporteren wij periodiek over trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op de strategische agenda. Raad en College hebben afgesproken dat de Raad aandachtspunten kan inbrengen waar in de raadsbrief specifiek aandacht aan besteed moet worden.

De Brede Welvaartsmonitor is in opbouw en wordt de monitor om de voortgang te volgen. We kunnen stoppen met de monitor sociaal domein als deze erin is opgegaan. Dit najaar wordt de eerste versie van de brede welvaartsmonitor gepresenteerd. Hierin zitten indicatoren voor economie, samenleving en leefomgeving. Voor samenleving zijn de indicatoren ontleend aan de koersnota.

Inhoudelijk blijven wij onze hypotheses en beleidstheorieën toetsen. Als uit monitoring blijkt dat hypothesen moeten worden bijgesteld, omdat het effect mee- of tegenvalt, zullen we dat doen en als nodig ook de daarop gebaseerde plannen bijstellen.

Financieel zal over mee- en tegenvallers worden gerapporteerd via de reguliere P&C cyclus. In voorkomende gevallen zullen we in de toelichting ingaan op de strategische acties, voor zover die relatie te leggen is.

Wij gaan ervan uit dat u met deze memo de gevraagde duiding heeft om tot besluitvorming over te gaan.

Bijlagen

1. Strategische Agenda Samen Leven in Rheden (aangevuld) 2025-2028

De Steeg, 16 september 2025

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester

Bart Drewes,
gemeentesecretaris